

I 2021 viste en forskergruppe med Menta i spidsen, at også jerseykøer med et lavt indhold af calcium i blodet i løbet af de første 24 timer efter kælvning havde 1,5 kilo mere mælk end de køer, som havde et højere indhold af calcium i blodet. Arkivfoto: LandbrugsMedierne

Dyscalcæmi kan ramme alle køer

Køer med det laveste calciumindhold i blodet på dag ét har mest mælk.

**Af Trine Fredslund
Matthiesen
Kvægfagdyrlæge
Dyrlæger og Ko**

For godt 10 år siden kom det første studium, som rent faktisk undersøgte, om køer med et lavt calciumindhold i blodet inden for en-to dage efter kælvning nu også havde en øget sygdomsforekomst og en lavere ydelse, sådan som man troede.

Stik mod forventningen fandt man, at køerne med det laveste indhold af calcium i blodet 24 timer efter kælvning faktisk var den gruppe af køer, som havde den højeste ydelse - og dette fund blev altså eftervist i adskillige undersøgelser. I 2018 fandt en forskergruppe fra USA med Raphael Neves i spidsen, at de køer, som havde det laveste indhold af calcium på dag et efter kælv-

ning, havde 1,1 kg mere mælk per dag i forhold til de køer, som havde et højere indhold af calcium i blodet.

Samme år kunne Venjakob fra Tyskland også vise, at de køer, som havde det laveste indhold af calcium inden for 48 timer af kælvning, havde 0,8 kg mælk mere end de køer, som havde et højere indhold af calcium i blodet. I 2021 viste en forskergruppe med Menta i

spidsen, at også jerseykøer med et lavt indhold af calcium i blodet i løbet af de første 24 timer efter kælvning havde 1,5 kilo mere mælk end de køer, som havde et højere indhold af calcium i blodet.

Det stod altså klart for forskerne, at subklinisk mælkefeber, som man før havde troet var en sygdoms-afspejling, ikke nødvendigvis er skidt for hverken koen

Dyscalcæmi

eller produktionen, og at det er nødvendigt med en mere nuanceret forståelse af subklinisk mælkefeber.

Betegnelsen dyscalcæmi

Men tanken om subklinisk mælkefeber som en sygdom blev ikke helt forkastet, idet man i nyere studier kunne vise, at ældre køer med et lavt calciumindhold i blodet på dag fire efter kælvning havde en øget sygdomsforekomst, nedsat reproduktion, større risiko for tidlig udsætning og en lavere ydelse – uanset hvor højt eller lavt indholdet af calcium var på dag et efter kælvning. Inden for gruppen af køer, som havde et højt indhold af calcium i blodet på dag fire efter kælvning, var det igen de køer, som havde det laveste indhold af calcium i blodet på dag et efter kælvning, som havde den højeste ydelse.

Andelen af køer med dyscalcæmi i de amerikanske undersøgelser ligger mellem 30 og 40 procent.

Også hos førstekalvskøer

Lidt overraskende kunne de videnskabelige studier konkludere, at også førstekalvskø-

- Dyscalcæmi er et lavt calciumindhold i blodet på dag fire efter kælvning for ældre køer og på dag to for førstekalvskøer.
- Dyscalcæmi er forbundet med lavere ydelse, dårligere reproduktion, øget risiko for sygdom og tidlig udsætning.

erne kan grupperes efter deres calciumindhold i blodet i dagene efter kælvning, og at denne gruppering er relateret til ydelse og risikoen for sygdomme, ligesom tilfældet er for de ældre køer. Dette er overraskende, fordi førstekalvskøerne meget sjældent får klinisk mælkefeber.

For førstekalvskøernes vedkommende er det blodcalciumniveauet på dag et og to som afgør, hvordan de kategoriseres, men som for de ældre køer er det køerne med det laveste niveau af blodcalcium på dag et efter kælvning, som formår at få genetableret et normalt indhold af blodcalcium på dag to, som har den højeste ydelse set i forhold til de øvrige kategorier.

Førstekalvskøer med lavt indhold af calcium på dag to efter kælvning har lavere ydel-

se, øget risiko for sygdom og tidlig udsætning – uanset niveauet af calcium på dag et.

Derfor sker det

Førstekalvskøer får jo ikke klinisk mælkefeber. Hvorfor får de så subklinisk mælkefeber?

Og hermed kommer vi til sagens kerne: Klinisk mælkefeber er, som tidligere nævnt, forårsaget af, at koen ikke hurtigt nok er i stand til at mobilisere den mængde calcium, hun skal bruge til at producere mælk. Dyscalcæmi derimod har sandsynligvis en anden årsag.

Selv om forskerne stadig er i fuld sving med at finde ud af mere, tyder meget på, at en overdreven steril betændelsesreaktion i koen er hele eller dele af forklaringen på, hvorfor nogle køer udvikler dyscalcæmi, hvor det lave indhold af calcium i blodet er en immunologisk reaktion (som i øvrigt også ses hos mennesker og andre dyr). En overdreven steril betændelsesreaktion kan være forårsaget af flere forhold herunder stress, vævsskade ved fødslen, fedtmobilisering, vomacidose, for højt energiindtag i goldperioden og varme-

Eksperten

- Trine Fredslund Matthiesen er kvægfygdyrlæge med egen praksis.
- Hun driver kvægpraksis KoVet og er medlem af Dyr læger & Ko.

Førstekalvskøer med lavt indhold af calcium på dag to efter kælvning har lavere ydelse, øget risiko for sygdom og tidlig udsætning – uanset niveauet af calcium på dag et. Arkivfoto: LandbrugsMedierne

